

Dyr medicin giver patienter dårlig samvittighed

Skrevet af Berit Andersen

Mange alvorligt syge kræftpatienter er påvirkede af, at den medicin, der skal helbrede dem eller give dem længere levetid, er dyr for samfundet.

En af årsagerne er, at patienterne oplever deres sygeplejersker tale om, hvor dyr medicinen, som de modtager, er.

En undersøgelse blandt kræftpatienter viser, at over halvdelen – 55 procent – ofte eller indimellem overvejer, hvad deres behandling koster. En stor del af dem føler sig som en udgift for samfundet, lige som en del oplever, at de skal forsvare at tage imod dyr behandling.

Sådan lyder nogle af svarene i en undersøgelse blandt patienter, som Medicinske Tidsskrifter har foretaget. Og resultaterne bekymrer patientforeninger, der finder debattiveauet dybt urimeligt.

”De er udtryk for den udvikling, vi de senere år har set i debatten om prioriteringer i sundhedsvæsenet. Vi ser stadig oftere tegnet et billede af, at hvis patienten tager imod dyr behandling, er han skyld i, at der afskediges personale, eller at 300 andre patienter ikke kan blive behandlet. Og det er dybt problematisk, at vi er kommet dertil, hvor patienter kan opleve, at de er en belastning for samfundet og bør have dårlig samvittighed over at tage imod dyr behandling,” siger direktør i Danske Patienter, Morten Freil.

En negativ faktor i den mentale rutsjetur

At så mange patienter i dag tænker over prisen for den behandling, de får, bekymrer også formanden for Dansk Brystkræft Organisation, DBO, Randi Krogsgaard.

”Vi har et skattefinansieret sundhedsvæsen, hvor der er lige adgang, uanset om man lider af en sjælden sygdom, der er dyr at behandle, eller man lider af en folkesygdom. Derfor overrasker det mig, at det er så mange, der tænker over, hvad behandlingerne koster, og som på et eller andet plan kommer til at føle sig skyldige over at få en dyr medicin. Det er både synd og ikke særlig hensigtsmæssigt, at man skal slås med sådanne overvejelser, når man er svag i forvejen,” siger hun.

Hun kender selv kræftpatienter, der har oplevet at sidde og få kemoterapi, mens der stod sygeplejersker ved siden af og talte om den dyre medicin, der ville føre til fyringer. Og for mange er det på den måde blevet en negativ faktor i hele den mentale rutsjetur, man kommer på, når man bliver syg, påpeger hun.

Din indflydelse som patient forsvinder

Flere patientgrupper råber højt og er utilfredse med, at de fremover ikke får medindflydelse på h...

Når både Morten Freil og Randi Krogsgaard finder udviklingen i debatten dybt urimelig og sammenstillingen af medicinpriser med besparelser helt forkert, skyldes det især det faktum, at medicinpriserne er en meget lille del af de samlede udgifter til sundhedsvæsenet – under ti procent. Problemet er bare, at det er der ikke ret mange, der ved. Og de to patientrepræsentanter peger på både regioner, faglige organisationer og medier, som årsagerne til, at debatten er kørt skævt, og at medicinpriserne alene er kommet i fokus.

Uheldigt at lægerne gøres til købmænd

Et andet resultat af undersøgelsen fra Medicinske Tidsskrifter viser, at kun 2/3 af patienterne kan sige klart nej til, at de oplever, at behandlingens pris ikke er afgørende for lægens valg af behandling. Det undrer ikke i patientforeningerne, hvor man også oplever en stigende tendens til fra regionernes og sygehusledelsernes side at gøre lægerne til købmænd og dem, der skal vurdere, om en behandling er for dyr eller ej.

”Det skal ikke være sådan, at lægen skal sidde og ’forhandle’ med patienten om, hvad der er den rette behandling. Han skal alene have de faglige briller på. Ellers skabes der mistillid i forholdet, hvor patienten kan blive i tvivl om, hvorvidt lægen vil ham det bedste, eller han er styret af prisen for behandlingen. Og det er regionernes og sygehusledelsernes ansvar, at det ikke bliver sådan,” siger Morten Freil.

Han peger på, at man i debatten om udgifterne i sundhedsvæsenet i stedet retter fokus derhen, hvor der er langt mere at hente økonomisk. Det gælder i forhold til overbehandling, medicinspild, brug af nye teknologier på sygehusene, indkøb af medicin m.v., siger han og nævner også et enkelt forhold som hospitalspatienters sår, der koster samfundet milliarder.

Resultater af patientundersøgelsen:

- 55 pct. tænker ofte/indimellem over prisen for behandling
- 1 af hver 10 skal forsvare, at de får dyr behandling
- ¼ oplever ofte/af og til, at de er en udgift for samfundet
- kun 2/3 kan sige klart nej til, at de oplever, at behandlingens pris ikke er afgørende for lægens valg af behandling
- 86 pct. har ikke oplevet nogen fravælge dyr behandling
- 8 pct. har helt sikkert/måske valgt ikke at fortælle omgivelserne om, hvilken behandling de får af frygt for negativ reaktion
- næsten 40 pct. oplever helt sikkert/måske, at folk i deres omgivelser har holdninger til dyr medicin
- 14 pct. oplever, at omgivelserne kobler deres forbrug af medicin sammen med fyring af hospitalspersonale
- 10 pct. har helt sikkert/måske skullet forsvare at tage imod behandling